Ana KIRINČIĆ

Uz 21. obljetnicu rada Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« i 20. obljetnicu smrti akademika Branka Fučića

Ana Kirinčić
Povijesno društvo otoka Krka

UDK 930.85
929Fučić, B.
Stručni članak

Povodi pisanja ovog članka su dvije velike obljetnice, a bavi se osnivanjem, razvojem i radom Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« te značenjem i ulogom akademika Branka Fučića u pokretanju tog školskog projekta. Cilj je projekta okupljanje učitelja, znanstvenika i darovitih učenika VII. razreda i istraživanje pojedinih tema iz zavičajne povijesti i kulture kao dijela nacionalne i europske povijesti i kulture. Posebno će biti istražene teme i važnost postignuća u radu Akademije.

Ključne riječi: *projekt, timski rad, zavičajna povijest i kultura, identitet, glagoljica i glagoljanje, Branko Fučić (1920. – 1999.) Mala staroslavenska akademija »Dr. Antun Mahnić«, Krk.*

UVOD

Godine 1994. naša škola „Fran Krsto Frankopan“ Krk pozvana je da se s jednom učiteljicom i četvero darovitih učenika škole uključi u rad Male glagoljske akademije „Juri Žakan“ u Roču. Sretna sam što je pri odabiru učitelja izbor pao na mene. O tom projektu i njegovu sadržaju nisam znala ništa. Bila je to druga godina rada na projektu, kad su pozvani gosti izvan Istre. U Istru sam odlazila tri godine po tjedan dana.

U međuvremenu je proradio i drugi projekt pod nazivom „Dvigrad usnuli grad“ u Kanfanaru. Pozvana sam na suradnju i uključivanje u taj projekt. Pratila sam rad i uključivala se gdje god je to programima bilo

predviđeno. Rad na projektima toliko me oduševio i zainteresirao da bih kasnije kod kuće iščitavala knjige kako bih doznala još više. Uz cjelokupnu radnu atmosferu dobrih ljudi kojima sam bila okružena, poseban je dojam na mene ostavio akademik Branko Fučić koji je u oba projekta bio agilni gost predavač. U te tri godine zajedno s učenicima, kolegama i kolegicama te s dr. Brankom Fučićem prošli smo i razgledali cijelu središnju Istru. Bilo je to poticajno za sve nas. Slušati dr. Fučića i promatrati građevine, kipove, predmete o kojima je govorio ili freske na „fučićevski", kako je on govorio, „starinski način" bio je za nas velik doživljaj. Šalio se da mu ljudi govore da je kapelan svih istarskih crkava.

Tog dana kada smo se upoznavali s njim, bio je to moj prvi susret s velikim znanstvenikom. Predstavljajući se rekla sam svoje ime i prezime te da dolazim iz općine Malinska, na što je on iskazao veliku radost. Nisam znala zašto. Naime, tada još nisam znala da je on rođen, kao što je često govorio, u Dubašnici. „Ana moja draga", bile su njegove riječi radosti. Uslijedio je topao zagrljaj. „Bodulići moji mali", tepao je djeci. To su trenuci koje ne može izbrisati protok vremena. Iz Istre bih se vraćala sretna, oduševljena i s puno novih spoznaja, ali i iskrenih prijateljstava, od kojih mnoga traju i danas, nakon gotovo tri desetljeća. S obzirom na to da su se projekti odvijali tijekom ljeta, cijeli godišnji odmor posvetila sam čitanju o svemu onome što smo vidjeli i čuli. Bila sam ispunjena lijepim mislima i plemenitim osjećajima.

GRAĐA

Obljetnice, osobito one velike, posebna su prilika da se prisjetimo pojedinih važnih događaja i s ponosom zahvalimo zaslužnim osobama i institucijama. Ove godine (2019.) navršena je 21 godina rada Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« i 20. obljetnica smrti akademika Branka Fučića.

A sve je počelo radom na dva projekta u Istri te su zadaci svih nas koji smo pozvani da se uključimo u projekt bili prenijeti svoja znanja i iskustva na svoju radnu sredinu i šire. Pomalo sam se pribojavala toga. Stalno sam pitala hoću li ja to znati i hoću li ja to moći. Ideju kako osmisliti sadržaj svog projekta dobila sam prelistavajući *Krčki zbornik* iz 1970-ih godina. U njemu sam pročitala želju našeg slavista i povjesničara Vjeko-

slava Štefanića iz Drage Baške da nakon odlaska u mirovinu s mjesta ravnatelja Staroslavenskog instituta u Zagrebu obnovi Staroslavensku akademiju koju je 1902. godine osnovao dr. Antun Mahnić, krčki biskup. To me je jako zainteresiralo. Željela sam doznati sve o Staroslavenskoj akademiji u Krku, ličnostima koje su sudjelovale u njezinu radu, djelokrugu rada i sadržaju. Istodobno sam sve što mi je bilo dostupno iz literature upoznavala te tako produbljivala znanje o zavičajnoj povijesti. Posebno sam se upoznala s ličnosti dr. Antuna Mahnića, osnivača i pokretačke snage Akademije.

Evo kako je jedan mali „akademičar", kako mi nazivamo učenike sudionike Akademije, opisao njegovo djelovanje.

No vratimo se na početak. Kada sam prikupila dovoljno znanja o zavičajnoj povijesti i kulturi otoka Krka i njegova šireg okruženja, odlučila sam se za projekt „Mala staroslavenska akademija". Kasnije ću predložiti suradnicima da Akademija nosi naziv dr. Antuna Mahnića, što je i prihvaćeno. Tako bismo obnovili Akademiju, ali ciljevi rada ne bi bili isti. Ciljevi Mahnićeve akademije bili su zaštita glagoljskih spomenika, pro-

Antun Mahnić - čuvar baštine

Antun Mahnić, Slovenac iz Kobdila kraj Gorice. Bulom pape Lava XIII. od 3. prosinca 1896. godine bio je, na prijedlog austrijskog cara Franje Jospia I. imenovan krčkim biskupom. Budući da nije bio pobornik staroslavenskog bogoslužja u crkvi, austrijska je vlada očekivala da će tako nastupiti i u krčkoj biskupiji. Međutim, došavši u Krk, vođen od poznatog zagovornika glagoljice, Franje Volarića, stao je proučavati pitanje staroslavenskog bogoslužja u Krčkoj biskupiji i kod Hrvata uopće. Upoznavajući sve više ovu materiju od neprijatelja glagoljice postao je njezin najmoćniji branjitelj. U Krku je ustanovio Staroslavensku akademiju (1902. godine) s ciljem izdavanja staroslavenskih tekstova. Godine 1901. Održana je sinoda na kojoj je donesen iskaz župa u Krčkoj biskupiji u kojima se mora glagoljati. 1911. godine odlučno se usprotivio lekcionaru koji je pisan ili tiskan hrvatskim jezikom i latinicom. Kulturnom podizanju ne samo svojih vjernika nego i cijelog hrvatskog naroda imala je poslužiti njegova izdavačka djelatnost. Godine 1899. uz pomoć svojih svećenika osniva tiskaru "Kurykta" u Krku. Koncem iste godine počinje izdavati poučno-gospodarski polumjesečnik "Pučki prijatelj" (od 1911. godine tiskan u Pazinu). Pokrenuo je izdavanje "Hrvatske straže", lista namjenjenog znanosti o književnosti (1903. godine); "S:S. Eucharistia" (1902. godine) koji 1911. godine mijenja naziv u "Svećeničku zajednicu". Organizirao je hrvatski katolički pokret a godine 1905. počeo se u "Kurykti" tiskati đački list "Luč".

Andreja Lekčević

Izvor: *Luč – glasilo Male akademije*

nalaženje i upoznavanje novih, a sve je to zahtijevalo znanstveni pristup radu i mnogo znanja.

Naši članovi Male akademije djeca su od 13 do 14 godina pa metode istraživanja trebaju biti prilagođene njima. Oni istražuju očima i ušima ono što je već poznato, ali njima nepoznato. Tako bismo, na neki način, obnovili Mahnićevu akademiju i ispunili želju pok. Vjekoslava Štefanića. Sjedište Male akademije bila bi Osnovna škola „Fran Krsto Frankopan" Krk.

Osmislila sam i napisala projekt. Zamislila sam ga kao interdisciplinarni: povijest u korelaciji s predmetima društveno-humanističkog područja – hrvatskim jezikom, glazbenom i likovnom kulturom, vjeronaukom, tehničkom kulturom i informatikom.

Sa svojim zamislima i projektom upoznala sam ravnatelja Antona Stašića koji se složio i dao mi u zadatak da radim na projektu. Prihvatio je radni naziv Mala staroslavenska akademija u osnivanju.

Iako je velik dio projekta bio osmišljen i napisan, ponovno su mi se javile dvojbe hoću li ja to znati i moći.

Obratila sam se pismom dr. Branku Fučiću, poslala mu program i upoznala ga sa svojim zamislima. Zamolila sam ga da nam se pridruži. U roku nekoliko dana dobila sam njegov odgovor s pristankom.

Bila je to snažna podrška. Držati-podržati, piše mons. Nikola Radić u svom eseju »Podrška«, znači biti blizu onome kome si potreban. Ako čovjek u svom radu ima podršku, uspjeh neće izostati. Pročitavši kratko pismo dr. Fučića, odmah su nestale sve moje dileme. Krenula sam s daljnjim pripremama. Sve sam znala i mogla učiniti. U potpunosti sam shvatila što znači podrška te sam odlučila biti još veća podrška i oslonac kolegicama i kolegama iz tima koji smo oformili u školi.

Osnovali smo i programsko vijeće Akademije u osnivanju, u koje su – na prijedlog dr. Fučića – ušli dr. sc. Franjo Velčić, povjesničar, mons. Nikola Radić iz biskupije, dr. Milan Radić, predsjednik Povijesnog društva otoka Krka, te ravnatelj škole Anton Stašić i mi učitelji različitih struka koji smo dobrovoljno pristali raditi na projektu i oformili tim. Programsko vijeće prihvatilo je program, naziv Akademije »Dr. Antun Mahnić« i izabralo me za buduću voditeljicu projekta. Predloženo je da počasni predsjednik Vijeća bude dr. Fučić, što je on i prihvatio. Bila je to

Draga Kolegice Ano,
star sam i sve ne-
moćniji, ali ću Vam
kao Bodul rado
biti od koristi,
koliko mogu i dotle
[illegible].
Vaš
[illegible]
Rijeka, 2.IX.1997

Izvor: *Luč – glasilo Male akademije*, br. 2.

Dragi mali glagoljaši, poštovane gospođe učiteljice i učitelji,
dragi prijatelji!

Veoma mi je žao da danas nisam s vama. Danu kad ću s vama proći Krkom, i biti u Jurandvoru, u crkvi svete Lucije gdje je stajala Baščanska ploča, posebno sam se radovao, ali poslovi koje nisam mogao odgoditi, spriječili s me da dođem k vama.

Mala glagoljaška akademija nagrada je za vaš dosadašnji rad u školi. Vaše učiteljice i vaši učitelji s radošću su s vama prolazili ono gradivo koje nije moguće obuhvatiti školskim satima kroz godinu, s velikim brojem đaka. Vi ste određeni, i izabrani da to posebno znanje steknete, usvojite, i da ono postane vaše osobno dobro. Kao u davnini, kad su nadarenija djeca određena, i odabrana da postanu izabranici pisma, riječi, kulture – da pomognu drugima, da drugima bude bolje i ljepše – i vi ste također odabrani da uđete u brojne tajne ljepote glagoljice kao pisma, i da upoznate poruku koju je to pismo tisuću godina navještalo našemu narodu.

Otok Krk kao gnijezdo glagoljaša najprikladnije je središte da se mnogo toga dozna, vidi, spozna. Želeći vam svako dobro, svakom pojedinačno, i vašim učiteljicama i učiteljima, srdačno vas pozdravljam

Josip Bratulić
sveuč. prof.
predsjednik Matice hrvatske

U Zagrebu, 23. lipnja 1998.

Pismo podrške prof. dr. sc. Josipa Bratulića, predsjednika Matice hrvatske, upućeno I. sazivu Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« (izvor: mr. sc. Tvrtko Božić, Malinska)

još jedna snažna podrška jer je inače, prema njegovim riječima, godinama redom odbijao sve počasti. Prije božićno-novogodišnjih blagdana poslali smo mnogo čestitki, potpisali ih imenom i prezimenom svih članova Akademije u školi i uz naziv Male akademije napisali u osnivanju.

Kao povrat dobili smo čestitke s ispisanim imenima i prezimenima bez titula iz Biskupije i Staroslavenskog instituta, ali na adresi nije bilo napisano Akademija u osnivanju nego samo Mala staroslavenska akademija. Prema tome Mala staroslavenska akademija utemeljena je za Božić 1997. godine, kada je imala, kao i Mahnićeva, 60 članova. Tek sam kasnije shvatila kako i na koji način su čestitari oponašali prošlost. Programsko vijeće donijelo je odluku o utemeljenju Akademije i vremenu njezina prvog saziva. Bit će to od 23. do 25. lipnja 1998. godine poslije završetka redovne nastave. Time su počele pripreme za realizaciju svega zapisanog u programu. Pripreme su zahtijevale temeljit rad jer ranije u školi nismo prakticirali projektnu nastavu.

Logo Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« (osmislila Alma Dujmović)

Ciljevi projekta: Pomna i produbljena analiza i otkrivanje spoznaja o zavičajnoj povijesti i kulturnoj baštini.

Zadaci projekta: Razvijanje svijesti i odnosa učenika prema nacionalnom i kulturnom identitetu, ljubavi prema zavičaju i domovini. Odgoj djece na plemenitim vrijednostima kulturne i povijesne baštine.

Stalni moto pod kojim se rad odvija jest **prošlost za budućnost!**

Prenošenje novih spoznaja učenicima putem kraćih predavanja i istraživačkog rada. Uvođenje učenika u intelektualni rad.

Metode rada: Izvan učionički i terenski rad, kraća predavanja i individualni rad.

Odabrani su sudionici Akademije – daroviti učenici šestih razreda koji pokazuju poseban interes za povijesna i kulturološka istraživanja. Prijavili su se i zainteresirani učitelji već ranije spomenutih struka prema vlastitim željama.

Imenovani su voditelji radionica. U prvoj godini rada bili su to:

Ana Kirinčić – povijesna radionica,
Dinka Stašić i Marija Ban – literarna radionica,
Alma Dujmović – likovna radionica,
Mirjana Žužić – glagoljaška radionica,
Milica Žužić i Boris Bolšec – novinarsko-informatička radionica.

Kasnijih godina dodane su još kaligrafska i glazbena radionica. Voditelji radionica mijenjali su se prema iskazanom interesu za sudjelovanje učitelja u Akademiji.

Traženo je odobrenje za rad Ministarstva za prosvjetu i sport. Odobrenje je bilo potrebno jer je cilj Akademije bio stručno usavršavanje uči-

O.Š. "FRAN KRSTO FRANKOPAN" KRK
MALA STAROSLAVENSKA AKADEMIJA DR. ANTUN MAHNIĆ

TEMA OVOGODIŠNJE AKADEMIJE: **KRČKI BISKUP ANTUN MAHNIĆ I STAROSLAVENSKA AKADEMIJA U KRKU**

PLAN RADA

PRVI DAN: 23.VI.1998.

8,00 sati	- Okupljanje učenika i učitelja u školi Krk - Doručak
9,00 sati	- Predavanje Ane Kirinčić - Razgledavanje grada i posjet Biskupskom domu - Predavanje mr. Nikole Radića - Razgledavanje Katedrale, Sv. Margarite i Sv. Kvirina - Posjet muzeju sakralne umjetnosti - Rad likovne i literarne radionice na lokalitetima - Obilazak grada

12,00 sati	- Rad glazbene radionice
13,00 sati	- Objed
13,30 - 15,00 sati	- Odmor učenika - Plemenito druženje učitelja uz razmjenu iskustva
15,00 - 18,00 sati	- Rad u likovnoj, povijesnoj i literarnoj radionici
16,00 sati	- Užina
18,00 sati	- Rad u glazbenoj radionici
19,00 sati	- Povratak kućama

DRUGI DAN - 24.VI.1998.

8,30 sati	- Okupljanje u školi
9,00	- Posjet Arhivi u Biskupskom domu i predavanje vlč. Franje Velčića - Razgledavanje grada - Posjet kući u kojoj se čuva Krčka ploča
10,00 sati	- Doručak
10,30	- Posjet spomenicima na Trgu Krčkih glagoljaša - Rad literarne i likovne radionice na lokalitetima
12,00	- Rad u glazbenoj radionici
13,00	- Objed
13,30 - 15,00 sati	- Odmor
15,00 sati	- Mali koncert klasične glazbe na klaviru i drugim instrumentima u izvođenju učenika škole Krk i eventualno učenika polaznika Akademije
15,30	- Rad povijesno - literarne radionice - Užina
16,30	- Rad likovne i literarne radionice
18,00	- Rad glazbene radionice
19,00	- Povratak kućama

TREĆI DAN - 25.VI.1998.

8,30 sati	- Okupljanje u školi
9,00	- Odlazak učenika i učitelja na glagoljski izlet na Dunat, u Jurandvor, Vrbnik i Gradec u pratnji gostiju predavača dr. Branka Fučića, prof. dr. Josipa Bratulića, mr. msgr. Nikole Radića, vlč. dr. Franje Velčića, dr. Milana Radića
17,00 sati	- Povratak u Krk - Dovršavanje i postavljanje izložbe učeničkih radova i fotodokumentacije
19,00	- Otvaranje izložbe - Svečanost u povodu završetka Akademije
19,45	- Nastup školskog dječjeg zbora "Mići Boduli" pod ravnanjem prof. Mirjane Žužić
20,15	- Domjenak u prostorijama škole za goste predavače, učitelje i uzvanike

Želimo Vam ugodan boravak i rad u našoj sredini.

16h povratak u Krk
17h otvaranje izložbe (dr Fučić)
svečanost u povodu završetka rada Akademije
17 30 Nastup dječjeg zbora „Mići Boduli"
18h Domjenak za uzvanike, goste predavače i učitelje

Program I. saziva Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«
(izvor: mons. dr. sc. Franjo Velčić, Krk)

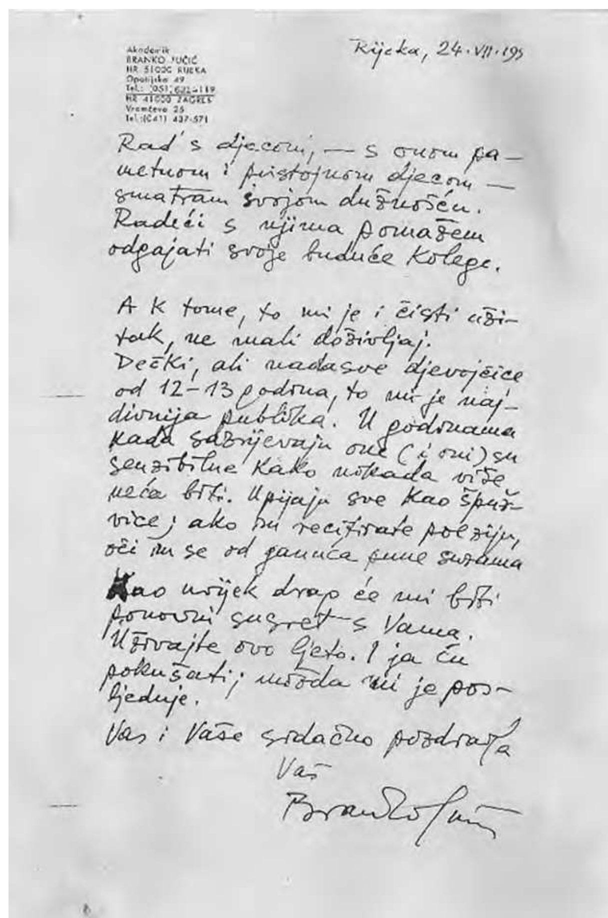
telja Krčke osnovne škole i učitelja iz drugih škola Primorsko-goranske županije. Program je verificirala školska nadzornica za povijest Marijana Marinović. Akademija je vrlo brzo dobila traženo odobrenje za rad.

Poslije organizacijsko-pedagoških priprema uslijedile su one materijalno-tehničke. Uredili smo prigodno sve panoe u matičnoj školi, stalnom sjedištu Akademije, posadili veći broj lončanica, jer glagoljaši čuvaju i zalažu se za čistu prirodu. Uredili smo cvijećem i sve radionice. U školi smo napravili ugodnu atmosferu i na najljepši mogući način za nas najavili velike događaje. Od 23. do 25. lipnja 1998. godine bit će održan prvi saziv Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«. Sudionici će biti daroviti učenici i učitelji različitih struka iz svih sedam područnih škola i matične škole „Fran Krsto Frankopan“.

Svanuo je konačno i taj 23. lipnja, prvi radni dan Akademije. Okupili smo se svi u blagovaonici krčke osnovne škole, zajedno doručkovali, koliko je vrijeme dopuštalo plemenito se družili i prionuli na rad. U školskom dvorištu krenuli smo s prozivkom i dodjelom simbola Akademije koji će učenici nositi tri dana i po njemu biti prepoznatljivi. Pozdravne riječi uputili su sudionicima ravnatelj škole i voditeljica Akademije. Uslijedila su dva kraća uvodna predavanja u učionici škole. To je bilo sve što se u prijepodnevnim satima odvijalo u učionici, a sve ostalo bila je terenska nastava u gradu Krku.

I kao što sam prije rekla, počelo je terensko istraživanje „očima i ušima“. Upoznali smo Kardo, vidjeli Krčki natpis koju je pročitao i objasnio dr. Fučić pri renoviranju Kanoničke kuće i stigli u Biskupski dvor. Tu smo se najprije ambijentirali, upoznavši povijesne prostore nekadašnje tiskare *Kurykta*, prostorije u kojoj je održana osnivačka skupština Mahnićeve akademije 1902. godine, biskupovu kapelicu i perivoj sa stražnje strane Biskupskog dvora.

Razgledali smo mnogo prekrasno iluminiranih glagoljskih knjiga i u sklopu kraćih predavanja upoznali nekoliko glavnih djelatnika Mahnićeve akademije – dr. Josipa Vajsa, slavista i znanstvenika, i dr. Franju Volarića, predsjednika Akademije i Mahnićeva mentora u proučavanju glagoljske kulture. Doznali smo i zašto i kako je Mahnić od protivnika glagoljice i glagoljanja postao gorljivi zagovornik i djelatnik glagoljske kulture. Vrijeme je brzo prolazilo. Bili smo puni dojmova i novih spoz-

Akademik
BRANKO FUČIĆ
HR 51000 RIJEKA
Opatijska 49
Tel.: (051) 621-119
HR 41000 ZAGREB
Vramčeva 25
Tel.: (041) 437-571

Rijeka, 24. VII. 199

Rad s djecom, — s ovom pametnom i pristojnom djecom — smatram svojom dužnošću. Radeći s njima pomažem odgajati svoje buduće kolege.

A k tome, to mi je i čisti užitak, ne mali doživljaj. Dečki, ali nadasve djevojčice od 12–13 godina, to mi je najdivnija publika. U godinama kada sazrijevaju one (i oni) su senzibilne kako nikada više neće biti. Upijaju sve kao spužvice; ako im recitirate poeziju, oči im se od ganuća pune suzama

Kao uvijek drag će mi biti ponovni susret s Vama. Uživajte ovo ljeto. I ja ću pokušati; možda mi je posljednje.

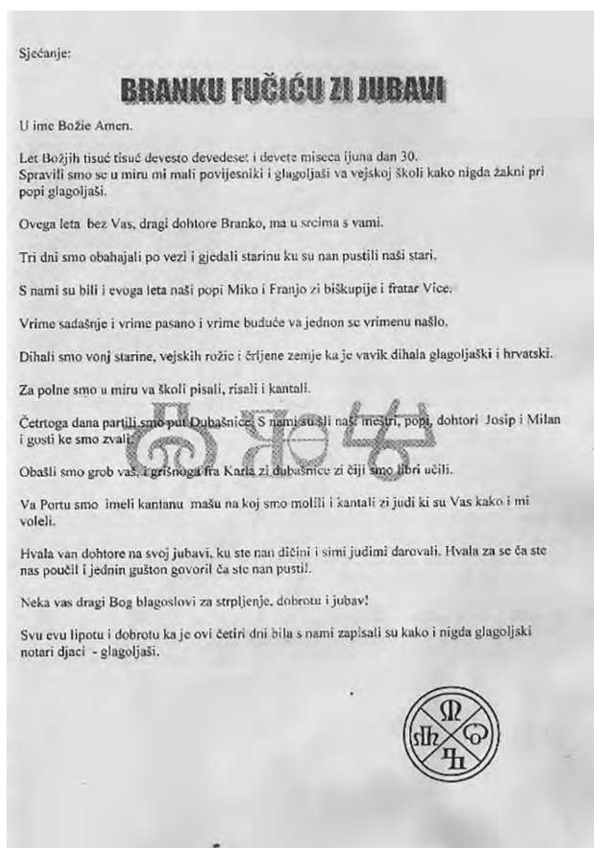
Vas i Vaše srdačno pozdravlja
Vaš
Branko Fučić

Izvor: *Luč – glasilo Male akademije*, br. 1.

naja. Nakon kraće stanke okupili smo se u katedrali i upoznali se s njezinom prošlosti i umjetnosti.

Uslijedio je povratak u školu, zajednički objed i plemenito druženje sudionika. Poslijepodnevni rad odvijao se u već spomenutim radionicama gdje su učenici prenosili svoje nove spoznaje na različite načine.

Uslijedio je i treći dan. Željno smo očekivali dolazak akademika dr. Fučića. Došao je te nam odmah uputio lijepe i srdačne riječi kojima je podigao cijelu atmosferu. Krenuli smo na terensko istraživanje Jurandvora i Gradeca. Bio je to poseban doživljaj. Činilo se da nismo ni krenuli, a već smo se našli u Jurandvoru. Razgovor koji je sa sudionicima vodio dr. Fučić bio je pun šala i doskočica. Pričao je živo tako da nam se činilo kao da u arheoloških ostacima nekadašnjeg benediktinskog samostana

Sjećanje:

BRANKU FUČIĆU ZI JUBAVI

U ime Božie Amen.

Let Božjih tisuć tisuć devesto devedeset i devete miseca ijuna dan 30.
Spravili smo se u miru mi mali povijesniki i glagoljaši va vejskoj školi kako nigda žakni pri popi glagoljaši.

Ovega leta bez Vas, dragi dohtore Branko, ma u srcima s vami.

Tri dni smo obahajali po vezi i gjedali starinu ku su nan pustili naši stari.

S nami su bili i evoga leta naši popi Miko i Franjo zi biškupije i fratar Vice.

Vrime sadašnje i vrime pasano i vrime buduće va jednon se vrimenu našlo.

Dihali smo vonj starine, vejskih rožic i črljene zemje ka je vavik dihala glagoljaški i hrvatski.

Za polne smo u miru va školi pisali, risali i kantali.

Četrtoga dana partili smo put Dubašnice. S nami su šli naši meštri, popi, dohtori Josip i Milan i gosti ke smo zvali.

Obašli smo grob vaš, i grišnoga fra Karla zi dubašnice zi čiji smo libri učili.

Va Portu smo imeli kantanu mašu na koj smo molili i kantali zi judi ki su Vas kako i mi voleli.

Hvala van dohtore na svoj jubavi, ku ste nan dičini i simi judimi darovali. Hvala za se ča ste nas poučil i jednin gušton govoril ča ste nan pustil.

Neka vas dragi Bog blagoslovi za strpljenje, dobrotu i jubav!

Svu evu lipotu i dobrotu ka je ovi četiri dni bila s nami zapisali su kako i nigda glagoljski notari djaci - glagoljaši.

Izvor: *Luč – glasilo Male akademije*, br. 2.

vidimo fratre kako ubrzano hodaju hodnicima, razgovaraju i obavljaju neke dnevne poslove. Pravi doživljaj uslijedio je u crkvici sv. Lucije slušajući od akademika Fučića tumačenje Bašćanske ploče koju je upravo on u potpunosti protumačio, odnosno od mnogih generacija čitača dao je najveći doprinos. Slušajući ga uživjeli smo se u davni rani srednji vijek. Znatiželju malih istraživača i glagoljaša posebno je izazvao riječima da je na desnoj strani pluteja morala biti druga glagoljska ploča. Djeca su raširenih očiju govorila da će je oni pronaći.

Nakon ručka krenuli smo za Gradec istražiti arheološke ostatke frankopanskog dvorca. Akademik Fučić i ja krenuli smo autom do Gradeca. Sjeo je na jedan kamen i odjednom su mu lice oblile suze. Zabrinula sam se, ali brzo me smirio riječima da su to suze radosnice zato što je i u njegovoj rodnoj Boduliji zaživio takav jedan projekt.

SAZIV	GODINA	TEMA
1.	1998.	Biskup Mahnić osniva Staroslavensku akademiju u Krku
2.	1999.	Branku Fučiću u spomen
3.	2000.	Bašćanska ploča. Dragoslavova darovnica- uz 900. obljetnicu.
4.	2001.	Brevijar Vida Omišljanina iz 1396. g.- uz 605. obljetnicu
5.	2002.	Biskup Mahnić osniva Staroslavensku akademiju u Krku – uz 100. obljetnicu -Staroslavenska akademija u Krku i Staroslavenski institut u Zagrebu – uz 50. obljetnicu -O nama- uz 5. obljetnicu rada Male staroslavenske akademije
6.	2003.	Krčki (Vrbanski) statut- uz 605. obljetnicu
7.	2004.	Branko Fučić- uz 5. godišnjicu smrti
8.	2005.	Povijest franjevačkog reda Doprinos franjevaca osnutku i radu Mahnićeve Staroslavenske akademije
9.	2006.	Morčić – srećonoša - slika kao povijesni izvor - značenje staroslavenskog bogoslužja u očuvanju kulturnog i vjerskog identiteta i nacionalne svijesti
10.	2007.	Hrvatski narodni preporod na otoku Krku Biskup Mahnić osniva Staroslavensku akademiju u Krku 1902. g.- uz 105. obljetnicu Kratka povijest Male staroslavenske akademije- O nama (uz 10. obljetnicu rada)
11.	2008.	Krčki knezovi Frankopani i Krčki (Vrbnički) statut uz 620. obljetnicu Akademik Branko Fučić u spomen- uz 10. obljetnicu smrti
12.	2009.	Inkunabule Povjesničar fra Atanazije Matanić, između povijesti i teologije
13.	2010.	Antun Mahnić (1850.- 1920.) Mali simpozij prigodom 90. obljetnice smrti Antuna Mahnića Štedno- kreditne zadruge (posujilnice) Mahnićeva skrb za glagoljsko nasljeđe
14.	2011.	Krčka komuna u doba Lepantske bitke 1571. godine Glagoljaški mrmor na Krku šesnaestoga stoljeća
15.	2012.	110. obljetnica Staroslavenske akademije u Krku Staroslavenski institut u Zagrebu kao slijednik krčke Staroslavenske akademije
16.	2013.	Nikola Udina Algarotti, znameniti Krčanin Tajna koju Algarotti nije saznao
17.	2014.	Stogodišnjica Prvog svjetskog rata Staroslavenska akademija u vrijeme Prvog svjetskog rata
18.	2015.	Biskup Antun Mahnić i krčko parobrodarstvo 110- ta obljetnica osnutka prvog krčkog parobrodarskog društva
19.	2016.	Hrvatski narodni preporod u Istri Podtema: 150-ta obljetnica osnivanja kastavske *Čitalnice* i 145- ta obljetnica osnivanja *Hrvatske čitaonice* u Vrbniku
20.	2017.	dr. Antun Mahnić, krčki biskup (1897.- 1920.) - biskup, glagoljaš, preporoditelj, humanist, izdavač - Podtema: 120- ta obljetnica dolaska Antuna Mahnića na čelo krčke biskupije
21.	2018.	Krčki knezovi Frankopani – uz 900. obljetnicu spomena prvog pisanog imena (1118. – 2018.) Vjekoslav Štefanić – slavist i povjesničar iz Drage Baške

Raspored saziva i tema Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« od 1998. do 2018. – temu posljednje godine vlastoručno je upisala Ana Kirinčić

MALA STAROSLAVENSKA AKADEMIJA »DR. ANTUN MAHNIĆ«

ZAVIČAJNA BAŠTINA KROZ GLAGOLJICU

Po uzoru na Malu školu glagoljice u Roču i slične manifestacije u Istri, krajem lipnja prvi put je u Krku održana Mala staroslavenska akademija »Dr. Antun Mahnić« u kojoj je sudjelovalo 24 učenika iz šestih razreda krčkih osnovnih škola. Učenici su pod vodstvom učitelja povijesti i gostiju predavača, kroz rad u učionicama, radionicama i na terenu proučavali zavičajnu baštinu s posebnim naglaskom na glagoljici.

Svoje su utiske oblikovali u literarnim i likovnim radovima objavljenim u prigodno tiskanom listu »Luc«. Uz Anu Kirinčić, inicijatora projekta, program koji je odobrilo Ministarstvo prosvjete i športa, te nastavnike i profesore krčkih osnovnih škola, u radu Akademije sudjelovali su vanjski suradnici dr. Branko Fučić, mag. Nikola Radić, vlč. dr. Franjo Velčić, dr. Milan Radić i arheolog Ranko Starc.

Za temu ovogodišnje akademije izabran je krčki biskup Antun Mahnić, osnivač staroslavenske akademije u Krku, koja je danas prerasla u Staroslavenski institut u Zagrebu.

Zanimljivo je da je biskup Mahnić u Krk poslan kako bi zatro glagoljašku tradiciju, a za svog boravka na otoku pretvorio se u gorljivog pobornika glagoljaštva. Ovu i mnoge druge povijesne zanimljivosti, učenici su otkrivali tijekom trodnevnog rada Akademije, a kulminacija zbivanja na tragu glagoljaštva odvijala se u Juran-dvoru, gdje je održana staroslavenska misa u crkvi sv. Lucije, prizvavši duh prohujalih vremena u vrele lipanjske dane. Osim Jurandvora, gdje su prisustvovali nastupu mlade lokalne folklorne skupine i sopaca, polaznici Akademije su posjetili Vrbnik, Dubašnicu i Gradec.

Trodnevno je druženje okončano svečanim programom uz podjelu znaka Akademije svim polaznicima, uz nadu da će taj projekt uhvatiti korijena u krčkoj školi i postati tradicionalni izvor nadahnuća za izvedbu nastave povijesti u osnovnim školama. Ambicija organizatora – krčke osnovne škole »Fran Krsto Frankopan« je da se sljedeće godine u rad Akademije uključe i polaznici škola iz drugih krajeva Hrvatske.

I. Trumbić

Polaznicima Male staroslavenske akademije priznanja je uručio Branko Fučić

Novinski članak Ive Trumbić o I. sazivu Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«, Novi list, lipanj 1998.
(izvor: mr. sc. Tvrtko Božić, Malinska)

Daljnji tijek istraživanja bio je vrlo zanimljiv i poticajan, bio je rezerviran za daljnje terensko istraživanje grada Krka i rad u radionicama, izlaganje radova i završnu svečanost na koju je došlo mnogo uzvanika, među kojima i roditelji malih akademičara. Na kraju svečanosti akademik Fučić dao je ocjenu cjelokupnog rada kao što smo od njega i tražili. Naime, prva godina rada bila je probna, da se vidi možemo li mi to. Cjelokupan rad na svečanosti popratio je riječima: „Da bimo i kletu!“ Kasnije smo i mi svaki saziv Akademije završavali njegovim riječima: „Da bimo i kletu!“

„Mene drugo leto neće bit“, rekao nam je akademik Fučić tijekom Akademije. Nismo željeli vjerovati, ali imao je pravo. Tek smo ga upoznali, družili se s njim, poslušali ga, upijali svaku riječ, uživali u načinu na koji se ophodio s učiteljima i učenicima. Bili smo sretni i cijenimo to.

Umro je 31. siječnja 1999. godine, samo pola godine poslije prve Akademije. Tiho i mirno, prema vlastitoj želji, pokopan je na groblju Sv. Apolinara u Dubašnici.

Od 1999. godine Akademija posjećuje i uređuje njegov grob.

Sljedeće godine, odnosno drugi saziv Akademije posvetili smo dr. Fučiću. Tema je glasila »Branku Fučiću u spomen«.

Uz lokalitete u gradu Krku na kojima je istraživao, posjetili smo Bogoviće i njegovu rodnu kuću, Osnovnu školu Malinska-Dubašnica, u kojoj je radio njegov otac kao učitelj, župnu crkvu sv. Apolinara gdje smo

Predavanje dr. sc. Franje Velčića o Mahnićevoj Staroslavenskoj akademiji osnovanoj 1902. godine, Krk (1998.)

Mali akademičari u Biskupiji, Krk (1998.)

pronašli podatke o njegovu rođenju u matičnoj knjizi rođenih iz 1920. godine i groblje Sv. Apolinara gdje su učenici otpjevali nekoliko staroslavenskih napjeva. Zapalili smo svijeće. U poslijepodnevnom radu posjetili smo Malinsku i Porat.

Gosti predavači bili su akademik Josip Bratulić, dr. sc. Franjo Velčić, mons. Nikola Radić i dr. Milan Radić.

U Portu smo razgledali muzej u čijem je oblikovanju sudjelovao i dr. Fučić te održali staroslavensku misu na kojoj su glagoljali naši mali akademičari. Napjeve su naučili u glagoljaškoj radionici. Rad Akademije trajao je od 3. do 6. srpnja 1999. godine.

Voditelji Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« od njezina osnutka su:

1998. – 2009. Ana Kirinčić

2009. – 2016. Milica Žužić

2016. – 2018. Tvrtko Božić

2018. Milica Žužić

Gosti predavači na akademiji bili su:

- akademici Branko Fučić i Josip Bratulić te akademkinja Anica Nazor
- Nino Novak, Ranko Starac i Morana Čaušević, arheolozi
- veći broj povjesničara i različitih drugih struka
- sudionici: učenici matične i svih sedam područnih škola, kasnije triju osnovnih škola s otoka Krka

U likovnoj radionici, Krk (1998.)

U Jurandvoru s Brankom Fučićem (1998.)

U crkvi sv. Lucije u Jurandvoru (1998.)

Branko Fučić tumači Bašćansku ploču (1998.)

Boravak u Jurandvoru uljepšao je KD "Šoto" Jurandvor-Baška (1998.)

Groblje Sv. Apolinara u staroj Dubašnici gdje se nalazi grob akademika Branka Fučića (1999.)

Palimo svijeće na grobu akademika Branka Fučića (1999.)

Prijatelji i suradnici na grobu akademika Branka Fučića (1999.)

Slušali smo predavanje akademika Josipa Bratulića, Porat (1999.)

Predsjednik Povijesnog društva otoka Krka dr. Milan Radić i akademik Josip Bratulić u Portu tijekom II. saziva Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić« (1999.)

U Portu tijekom II. saziva Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«: dr. sc. Franjo Velčić, Ana Kirinčić, dr. Milan Radić, Dragan Cindrić, Anton Stašić i dr. Anton Žgombić (1999.)

• gostujuće škole: OŠ Eugena Kumičića - Rijeka, OŠ Drenova - Rijeka, OŠ Kastav - Kastav, OŠ Kraljevica - Kraljevica i OŠ Ivana Mažuranića - Novi Vinodolski. Sve gostujuće škole, njihovi učenici i učitelji, sudjelovali su u radu nekoliko godina.

Rad su financijski potpomagali brojni sponzori bez čije pomoći ne bi bilo moguće pokriti troškove rada. O financijama se brine ravnatelj Osnovne škole „Fran Krsto Frankopan“ Serđo Samblić. Zahvaljujemo.

ZAKLJUČAK

Što reći na kraju ovog kratkog pregleda rada Akademije tijekom 21 saziva? Može se reći da je Akademija ispunila svoju svrhu osnutka i rada. Kroz nju je dosad prošlo 46 učitelja koji su upoznali i prakticirali projektnu nastavu i tako se stručno usavršavali. Veliku vrijednost Akademije čini oko 750 darovitih učenika koji su u proteklim godinama radili na pojedinim temama i radionicama. Sve su radionice evaluirale razvojne faze i danas je razumljivo da ta evaluacija nije završena. Pred nama je još, nadamo se, mnogo godina rada, a i Akademija je „živi organizam“ koji se razvija. Svi sudionici timskim radom pridonose tome da se kulturno-povijesna baština našeg zavičaja ne zaboravi nego da se detaljno istraži i prouči.

Godine koje prolaze od smrti akademika Branka Fučića izblјeđuju sjećanje na njega i njegovo djelo, posebno kod mlađih generacija koje nisu živjele u njegovo doba. Zato je potrebno upoznavati ih s njegovim knjigama, istraživanjima te velikim doprinosom u istraživanju naše povijesti i kulture.

U listopadu ove godine (2019.) bit će održan 22. saziv Akademije. Tema će biti „Branku Fučiću s ljubavlju“.

„Da bimo i kletu!“

IZVORI

• Arhiv Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«, Krk
• Sjećanja sudionika

Završna svečanost II. saziva Male staroslavenske akademije »Dr. Antun Mahnić«, Krk (1999.)

Uvodno predavanje akademika Josipa Bratulića o Branku Fučiću, Krk (2001.)

U povijesnoj radionici s nastavnicima: Ana Kirinčić, Ljiljana Cuculić-Pavlić i Tvrtko Božić, Krk (2001.)

Ana KIRINČIĆ

On the 21st anniversary of the Dr. Antun Mahnić Minor Old Slavonic Academy and the 20th anniversary of the death of Academician Branko Fučić

Summary

The writing of this article was prompted by two major anniversaries, and it deals with the establishment, development and operations of the Dr. Antun Mahnić Minor Old Slavonic Academy and the significance and role of Academician Branko Fučić in the initiation of this educational project. The aim of the project was to gather teachers, scholars and gifted seventh-form pupils to research individual topics from local history and culture as a component of national and European history and culture. It may be said that the Academy fulfilled the purpose of its establishment and work. A total of 46 teachers passed through it, and they became familiar with and practiced the project curriculum and thus furthered their vocational knowledge. The Academy's greatest resource is the roughly 750 gifted pupils who worked on individual topics and workshops in the preceding years. All of the workshops evaluated developmental phases and today it is understandable that this evaluation is not complete. We hope there will be many more years of work ahead of us, and the Academy is in fact a 'living organism' that is still developing. Through teamwork, all participants have made their contribution to ensure that cultural and historical heritage of our native region is not forgotten, but rather that it is thoroughly studied and researched. Memories of Branko Fučić and his work have faded in the years that have passed since his death, particularly among the younger generations who did not live in his time. That is why it is necessary to become acquainted with his books, research and major contributions to the study of our history and culture. The 22nd convocation of the Academy will be held in October 2019. The topic will be "To Branko Fučić with love."

Key words: project, teamwork, local history and culture, identity, Glagolitic and Glagolithism, Branko Fučić (1920-1999), Dr. Antun Mahnić Minor Old Slavonic Academy, Krk.